

مرکز مجاز امام صادق علیه السلام

سیوطی

جلسه ۱۰۱

استاد: وافی یزدی

موضوع: مفاعیل خمسه

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

۴. مفعول فیه (ظرف):

ظرف: مکان یا زمانی است که در بطن آن مفهوم «فی» قرار دارد: هنا أمکت أزماناً (هنا: ظرف مکان - أزماناً: ظرف زمان)

نکته: متضمن معنای «فی» بودن، اگر شایع باشد، می توان به آن ظرف یا مفعول فیه گفت ولی اگر شیوع نداشته باشد، ظرف نیست.

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

مواردی که از مفعول فیه بودن خارج است:

- ۱- اگر متضمن معنای «فی» نباشد: يوم الجمعة مبارک
- ۲- اگر تضمن معنای «فی» در آن شایع نباشد: دخلت الدار

عامل نصب مفعول فیه:

فعل و شبه فعلی است که در آن زمان یا مکان واقع شده است و این عامل، گاهی ظاهر و گاهی مقدر است.

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

نکته:

هر اسم زمانی می تواند مفعول فیه واقع شود (بجز «مذ» و «منذ») ولی فقط اسم مکان مبهم قابلیت مفعول فیه واقع شدن را دارد.